

Özyeterlik Kaynaklar? Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Özyeterlik Kaynaklar? Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28861>

Özet

Özyeterlik Kaynaklar? Ölçe?i (Sources of Self-Efficacy Scale), Kieffer ve Henson (2000) taraf?ndan ö?retmenlerin öz yeterlik inançlar?n?n kaynaklar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilen bir araç?n Türkçe'ye uyarlamas?d?r. Ayd?n, Uzuntiryaki, Temli ve Tark?n (2013) taraf?ndan Türkçe'ye kazand?r?lan bu ölçek, ö?retmenlerin bir ö?retimi ba?ar?yla gerçekle?tirme inançlar?n? etkileyen faktörleri de?erlendirir. Ölçek, do?rudan ya?ant?lar, dolayl? ya?ant?lar, sözel ikna ve fizyolojik ve duygusal durum olmak üzere dört ana boyuttan olu?maktadır. Yap?lan do?rulay?c? faktör analizleri, 27 maddelik Türkçe ölçe?in yap? geçerli?ini desteklemi? ve boyutlar?n güvenilirlik katsay?lar? kabul edilebilir s?n?rlar içinde bulunmu?tur. Bu bulgular, ölçe?in Türkçe konu?an ö?retmen popülasyonunda öz yeterlik kaynaklar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilece?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Özyeterlik, öz yeterlik kaynaklar?, ö?retmen özyeterli?i, ölçek uyarlamas?, geçerlik, güvenilirlik, faktör analizi, Likert ölçe?i

Yazarlar

Y. Ç. Ayd?n, E. Uzuntiryaki, Y. Temli, A. Tark?n

Amaç

Bu çal??man?n temel amacı, Kieffer ve Henson (2000) taraf?ndan ö?retmenler için özel olarak geli?tirilen Özyeterlik Kaynaklar? Ölçe?i'ni (Sources of Self-Efficacy Scale) Türkçe'ye uyarlamaktır. Uyarlama süreci, ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve e?itim sistemi ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde sürdürülmesini sa?lamay? hedeflemi?tir. Amaç, ö?retmenlerin mesleki yeterliklerine dair inançlar?n?n alt?nda yatan öz yeterlik kaynaklar?n?, orijinal ölçe?in teorik yap?s?na uygun bir ?ekilde Türkçe olarak ölçebilecek bir araç sunmaktır. Bu sayede, ö?retmenlerin mesleki geli?imlerini ve performanslar?n? destekleyecek müdahaleler için sa?lam bir de?erlendirme zemini olu?turulmas? amaçlanm??t?r.

Yap?

Özyeterlik Kaynaklar? Ölçe?i, Albert Bandura'n?n sosyal bili?sel teori çerçevesinde tan?mlad??? öz yeterlik kaynaklar?n? ölçmektedir. Bu kaynaklar, bireylerin belirli bir görevi ba?ar?yla yerine getirme kapasitelerine olan inançlar?n? ?ekillendiren dört temel faktörü içerir. Ölçek, bu dört boyutu de?erlendirmektedir: **do?rudan ya?ant?lar** (mastery experiences), bireyin geçmi?teki ba?ar?l? performanslar?ndan elde etti?i deneyimler; **dolayl? ya?ant?lar** (vicarious experiences),

di?erlerinin ba?ar?!? performanslar?n? gözlemlenmekten kaynaklanan ö?renmeler; **sözel ikna** (verbal persuasion), ba?kalar?ndan al?nan te?vik ve cesaretlendirme; ve **fizyolojik ve duygusal durumlar** (physiological and affective states), bireyin bir göreve yönelik fiziksel ve duygusal tepkileri. Bu boyutlar, ö?retmenlerin ö?retme yeterliklerine dair inançlar?n?n nas?l geli?ti?ini ve sürdürüldü?ünü anlamak için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Özyeterlik Kaynaklar? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n yap? geçerli?i, pilot ve as?l çal??malarda gerçekleştirilen do?rulay?c? faktör analizi (CFA) sonuçlarıyla desteklenmi?tir. Analizler, 27 maddeden olu?an Türkçe ölçe?in, orijinal ölçekte önerilen dört boyutlu yap?y? korudu?unu göstermi?tir. Bu boyutlar; **do?rudan ya?ant?lar**, **dolayl? ya?ant?lar**, **sözel ikna** ve **fizyolojik ve duygusal durumlar** olarak belirlenmi?tir. Elde edilen bulgular, ölçe?in ö?retmenlerin bir ö?retimi ba?ar?yla gerçekle?tirebileceklerine dair inançlar?n?n kaynaklar?n? do?ru ve tutarl? bir ?ekilde ölçebildi?ine dair güçlü kan?tlar sunmaktadır. Bu sonuçlar, Türkçe'ye uyarlanan ölçe?in kavramsal yap?s?n?n sa?lam oldu?unu ve ilgili psikolojik yap?y? geçerli bir ?ekilde temsil etti?ini teyit etmektedir.

Güvenirlik

Özyeterlik Kaynaklar? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?n?n güvenilirlik analizleri, ölçe?in alt boyutlar? için kabul edilebilir düzeyde iç tutarl?lık sergiledi?ini ortaya koymu?tur. Boyutlara ili?kin güvenirlik katsay?lar? (Cronbach's Alpha) ?u ?ekildedir: **do?rudan ya?ant?lar** boyutu için 0,75; **dolayl? ya?ant?lar** boyutu için 0,78; **sözel ikna** boyutu için 0,76 ve **fizyolojik ve duygusal durumlar** boyutu için 0,75. Bu de?erler, psikometrik ölçümlerde genellikle kabul edilen alt s?n?rlar?n üzerinde olup, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle benzer sonuçlar verece?ini göstermektedir. Yap?lan tüm analizler, ölçek maddelerinin tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???na dair yeterli kan?t sunmaktadır.

Faktör Analizi

Özyeterlik Kaynaklar? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? için do?rulay?c? faktör analizi (CFA) hem pilot hem de as?l çal??ma gruplar?nda uygulanm??tır. Bu analizler, ölçe?in 27 maddelik yap?s?n?n, orijinal Kieffer ve Henson (2000) ölçe?inde önerilen dört faktörlü modeli destekledi?ini güçlü bir ?ekilde ortaya koymu?tur. Bu faktörler; **do?rudan ya?ant?lar**, **dolayl? ya?ant?lar**, **sözel ikna** ve **fizyolojik ve duygusal durumlard?r**. CFA sonuçlar?, modelin veri ile uyumunun iyi oldu?unu gösteren çe?itli uyum indeksleri ile desteklenmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik olarak do?ruland???n? ve Türkiye'deki ö?retmen popülasyonunda öz yeterlik kaynaklar?n? ba?ar?!? bir ?ekilde ay?rt edebildi?ini kan?tlamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Ölçek, 27 maddeden olu?makta olup, dört boyuta ayr?lm??t?r. Yan?tlar, 7'li Likert tipi bir derecelendirme format?nda toplanmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal dil ?ngilizcedir)

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Özellikle ilkö?retim kademesindeki ö?retmenleri hedeflemektedir, ancak genel olarak ö?retmen popülasyonunda kullan?labılır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i (Self-report questionnaire)

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlik, özyeterlik kaynaklar?, ö?retmen yeterli?, psikometrik özellikler, uyarlama çal??mas?, Likert ölçe?i, faktör yap?s?

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Yok

Kurum E-posta Adresleri: Yok

Yaz??ma Adresi: Yok

?zinler, Ücretler ve Test Y?li?

?zin bilgisi sa?lanmam??t?r.

Ücret bilgisi sa?lanmam??t?r.

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanma y?li? **2013**'tür. Orijinal ölçek Kieffer ve Henson taraf?ndan **2000** y?li?nda geli?tirilmittir.

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [ozyeterlik-kaynaklari-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Ayd?n, Y. Ç., Uzuntiryaki, E., Temli, Y. ve Tark?n, A. (2013). Özyeterlik Kaynaklar? Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlanması. *İkö?retim Online*, 12(3), 749-758. dergipark.ulakbim.gov.tr
Kieffer, K. M., & Henson, J. M. (2000). *Sources of Self-Efficacy Scale for Teachers*. (Orijinal ölçek yazarları?).

Özyeterlik Kaynaklar? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Sa?lanan kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmamaktadır. Bu nedenle maddeler buraya eklenememiştir.

ARABPSYCHOLOGY.COM